

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ Α'

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 87

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗΣ 5 ΜΑΪΟΥ

1913

ΣΥΝΟΨΙΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Βασιλικὰ Διατάγματα

Περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου ΔΕΗ' τῆς 6ης Ὁκτωβρίου 1912, περὶ ἀναστολῆς παραγραφῶν, προθεσμιῶν καὶ δικαστικῶν ἐν γένει πράξεων ἐν καιρῷ ἐπιστρατείας.

κῶν ἐν γένει πράξεων ἐν καιρῷ ἐπιστρατείας .....
Περὶ ὑγεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἔργατῶν ἐν τοῖς ἔργοστασίοις, ἔργαστηρίοις, καταστήμασι κλπ. ....

(1)
Περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου ΔΕΗ' τῆς 6ης Ὁκτωβρίου 1912, περὶ ἀναστολῆς παραγραφῶν, προθεσμιῶν καὶ δικαστικῶν ἐν γένει πράξεων ἐν καιρῷ ἐπιστρατείας.

στολῆς τῆς προσωπικῆς κρατήσεως συνεπαγομένης κατὰ νόμου καὶ τὴν ἀπόλυτιν τῶν κρατουμένων).

Κατ' ἔξαρτεσιν ἐπιτρέπεται ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις διὰ παντὸς νομίμου μέσου ἐπὶ ὑποθέσεων, καθ' ἣς χωρεῖ καὶ ἐρημοδικία.

Ἐπίσης δὲν ἀναστέλλονται αἱ διοικητικαὶ ἐκτελέσεις καὶ αἱ κατὰ τὸ δρθρὸν 97 τοῦ τελωνιακοῦ νόμου ἐκποιήσεις ἀξητήτων ἐμπορευμάτων.

*Αρθρον 4.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἐρημοδικία ἐπὶ τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων ἐνώπιον πάντων τῶν Δικαστηρίων καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐν γένει καὶ τῶν περὶ πτωχεύσεων δικῶν, ὡς καὶ ἡ ἐρήμηη τινὸς τῶν διαδίκων διεξαγωγὴ ἀποδίζεων κατὰ τὰς αὐτὰς ὑποθέσεις.

Ἐξαιροῦνται δίκαιαι περὶ προσωριγῶν μέτρων ἐν διακατοχῇ, περὶ νομίμου διατροφῆς, περὶ ἔξωσεως δυστροπούντων μισθωτῶν, καὶ ἐπὶ διώκοπῆς κατὰ συντηρητικῶν μέτρων καὶ κατ' ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως, ἐκεὶ ἔνθα τοιαύτη ἐπιτρέπεται κατὰ τοὺς ὄρισματος τοῦ παρόντος διατάγματος καὶ ὅσάκις ζητεῖται ἡ ἀκύρωσις ἐκτελέσεως, ὡς παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἐνεργηθείσης ἢ συνεχίζομένης.

Ἐπίσης ἔξαιρονται δίκαιαι περὶ θαλασσίων λειῶν.

*Αρθρον 5.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἐρήμηη τῶν κατηγορούμενων δίκη ἐπὶ ποινικῶν ὑποθέσεων ἐνώπιον πάντων τῶν Δικαστηρίων καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐν αἷς οἱ κατηγορούμενοι εἰσιν ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῷ στρατῷ.

*Αρθρον 6.

Ἀναστέλλονται αἱ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν ἐνοχικῶν ὕπογρεώσεων ὀλιγάμεναι συμβατικοὶ προθεσμίαι, ὃν ἡ ληξίς συμπίπτει ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος διατάγματος, (συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν διὰ τῶν προηγουμένων δια-

*Αρθρον 2.

*Ἀναστέλλονται πᾶσαι αἱ νόμους καὶ δικαστικαὶ προθεσμίαι ἐπὶ τῶν ἀστικῶν ἐν γένει, ἐμπορικῶν καὶ διοικητικῶν ὑποθέσεων (ἔξωδικων τε καὶ δικαστικῶν), ἔξαιρεσί:

α') Τῶν προθεσμῶν πρὸς ἔγερσιν ἀγωγῆς περὶ κύρους ληφθέντων συντηρητικῶν μέτρων.

β') Τῶν νομίμων καὶ δικαστικῶν προθεσμιῶν ἐπὶ ὑποθέσεων ἐν αἷς συγχωρεῖται ἐρημοδικία καὶ ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις κατὰ τὰ ἐπόμενα ἥρθα.

*Αρθρον 3.

*Ἀναστέλλεται ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις τῶν πολιτικῶν ἀποφάσεων καὶ οἰωνδήποτε ἄλλων ἐκτελεστῶν τίτλων, ἡ δὲ προσωπικὴ κράτησις καὶ ὡς συντηρητικὸν μέτρον (τῆς ἀν-

ταχιμάτων ἀνασταλεισῶν) ἐφ' ὅσον μόνον ἐκ τῆς παρελεύσεως αὐτῶν ἐξαρτῶνται ἀκτινώσεις δικαιωμάτων καὶ ποινικαὶ ρητραὶ. Τῆς ἀναστολῆς ταύτης ἐξαιροῦνται αἱ ἀπαιτήσεις, δι' ἦς ἐπιτρέπεται καὶ ἀναγκαστικὴ ἀκτέλεσις.

"Αρθρον 7.

Τὸ διάταγμα τοῦτο ἴσχυει ἐπὶ ἔνα μῆνα ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσίευσεως αὐτοῦ, πλὴν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 καὶ 6, ὡν ἡ ἴσχυς ἀκτείνεται καὶ ἐπὶ δέκα πέντε ἐπὶ πλέον ἡμέρας.

"Οἱ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς δημοσίευσει καὶ ἀκτελέσει τὸ διάταγμα τοῦτο.

"Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Μαΐου 1913.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

"Οἱ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς
ΑΔ. Ν. ΔΙΟΜΗΔΗΣ

(2)

Ἡερὶ ἕγιεινῆς καὶ διοραλείας τῶν ἐργατῶν ἐν τοῖς ἐργοστάσιοις, ἐργασιηροῖς, καταστήμασι καὶ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

"Ἐγοντες ὑπὲρ ὅψιν τὸ ἄρθρον 7 τοῦ νόμου Γαλλίας (ὑπὲρ ἀριθ. 3934) «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ ωρῶν ἐργασίας», καὶ τὸ ἄρθρον 4 ἐδ. γ' τοῦ νόμου Γαλλίας (3932) περὶ συστάσεως Τμήματος ἐργασίας καὶ ποινωνικῆς προνοίας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οικονομίας Ὑπουργοῦ καὶ μετὰ γνωμοδότησην τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐργασίας, ἀπεφασίσκμεν καὶ διατάσσομεν.

"Αρθρον 1.

Αἱ βιομηχανικαὶ, βιοτεχνικαὶ καὶ ἐμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις αἱ ἀναγραφόμεναι εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου Γαλλίας (ὑπὲρ ἀριθ. 3934) τῆς 19 Νοεμβρίου 1911 τηροῦσιν εἰς τὰ ἐργοστάσια, ἐργαστήρια καὶ καταστήματα αὐτῶν ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἀκτελεῖται εἰς αὐτὰ ἡ ἐργασία, τὰς εἰς τὰ ἀρεστῆς ἄρθρα διατάξεις ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας.

Καθαριότης καὶ ὕγιεινή.

"Αρθρον 2.

Τὰ διαμερίσματα, διόπου ἀκτελεῖται οἰασθήποτε ἐργασία, τηροῦνται εἰς διαρκῆ καθαριότητα. Ιδίως τὸ ἔδαφος αὐτῶν καθαρεῖται καλῶς τούλαχιστον ἀπαξ τῆς ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρεως τῆς ἐργασίας ἡ μετὰ τὴν παυσῖν αὐτῆς, οὐδέποτε δύμας κατὰ τὴν διάρκειάν της ἡ παρουσία τῶν ἐργατῶν. Οἱ καθαροὶς γίνεται διὰ πλύσεως, ἡ ἐὰν οἱ ὅροι τῆς ἀκμεταλεύσεως ἡ ἡ φύσις τῆς ἐπιτρόπως τοῦ διπέδου δὲν ἐπιτρέπουσι πλύσιν, διὰ ὑγρῶν σαρωθρῶν, ψηκτρῶν ἡ ὑφασμάτων.

Οἱ τοῖχοι τηροῦνται καθαροὶ καὶ ἐφ' ὅσον δὲν δύνανται νὰ ὑποστῶσι πλύσιν, εἶναι ἐπικεχρισμένοι δι' ἀσθετοκονιάματος, ἀναγευμένον ἐφ' ὅσον παρίσταται ἀνάγκη.

"Αρθρον 3.

Εἰς τὰ διαμερίσματα, διόπου γίνεται χρῆσις ὑργανικῶν οὐσιῶν ὑποκειμένων εἰς ἀποσύνθετον, τὸ διπέδον τηρεῖται ἰσοπεδωμένον καὶ ἀδιαπότιστον, οἱ δὲ τοῖχοι ἐπεστρωμένοι κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα ἐντελῆ πλύσιν. Εκτὸς τούτου τὸ διπέδον καὶ οἱ τοῖχοι πλύνονται, ὀσάκις παρίσταται ἀνάγκη, δι' ἀπολυμαντικῶν διαιλύσεων.

Τὰ εἰς τὴν ὑποκειμένην ὑπολείμματα πρέπει νὰ μὴ παραμένωσιν εἰς τὰ διαμερίσματα τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι τοποθετημένα εἰς μεταλλικὰ δοχεῖα ἔρμητικῶς κεκλεισμένα, κανούμενα καὶ πλυνόμενα ἀπαξ τῆς ἡμέρας.

"Αρθρον 4.

Οἱ ἀτμοσφαιρικὸς ἀτῆρ τῶν ἐργαστηρίων καὶ ἐν γένει τῶν διὰ τὴν ἐργασίαν προσερισμένων διαμερίσμάτων πρέπει νὰ προσφυλάσσηται ἀπὸ πάσης μολύνσεως ἐκ τάξεων, ὑπονόμων, βέθρων, ἀπογρητηρίων ἡ πάσης ἀλλης μιασματικῆς πηγῆς.

Οἱ σωληναὶ ἡ ἀγωγοί, δι' ὃν ἐκγύνονται ἀκάθαρτα δέσιν νὰ εἶναι κατασκευασμένοι ἐξ ὑλικῶν ἀδιαπότιστων καὶ κα-

λῶς προσηρμοσμένων, νὰ ἔχωσι τὴν ἀναγκαίαν κλίσιν πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐκροῆς καὶ γὰ εἰναι ἐγκατεστημένοι εἰς τρόπον ὅστε νὰ μὴ ἀποφέρουν δυσσμίαν.

"Αρθρον 5.

Ἐπεις πᾶν ἐργοστάσιον, ἐργαστήριον ἡ ἐμπορικὸν κατάστημα ὑπέραρχει ἐπαρκῆ ἀριθμὸς ἀπογραφητηρίων. Ἐπιτρέπεται δύμας εἰς τὰ ἀντότες τῆς αὐτῆς οἰκίας ἐμπορικὰ καταστήματα νὰ καμνοῦσι χρῆσιν κοινῶν ἀπογραφητηρίων.

Τὰ ἀπογραφητηρία δέσιν νὰ μὴ συγκοινωνῶσιν ἀμέσως μετὰ τῶν περιπλεύσεων διαμερίσμάτων, διόπου διαμένουσιν οἱ ἐργάται, εἴτε πρὸς ἐργασίαν εἴτε πρὸς ἀνάπτυξιν κατὰ τὰς διακοπάς. Δέον δὲ νὰ ἔχωσιν ἐπαρκῆ ἀστρισμὸν καὶ φωτισμὸν καὶ νὰ εἶναι διευθετημένα εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἀναδίδουν δυσσμίαν.

Εἰς ἕκαστον ἐργοστάσιον, ἐργαστήριον ἡ ἐμπορικὸν κατάστημα ὄνταλογει τούλαχιστον ἐν ἀπογραφητηρίων διὰ 40 ἐργάτας. Ἐπὶ ἐργοστασίων ἡ, ἐργαστηρίων ἡ ἐμπορικῶν καταστημάτων ἀπαγολούντων πλέον τῶν εἰκοσι τοῦν γυναικῶν ἡ κορασίων, πρέπει νὰ ὑπάρχουν ίδια κίτερα ἀπογραφητηρία διὰ τὰ πρόσωπα ταῦτα καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, ώς διὰ τοὺς ἀρρενίς ἐργάτας. Πλὴν τούτων ἐγκαθίσταται ἐπίσης φωλιογόρας ἀριθμὸς οὐρητηρίων. Η τήρησις τῶν διατάξεων τῆς παρούσας παραγράφου διὰ μὲν τὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ δικτάγματος τούτου θερυμάτων ἐργοστάσια, ἐργαστήρια καταστήματα, εἰναι ἀπολύτως ὑποχρεωτική, διὰ δὲ τὴν ἡμέραν πάραγοντα, ἐφ' ὅσον οἱ ὑφιστάμενοι δροι τῆς ἐγκαταστάσεως δὲν καθιστῶσι τοῦτο.

"Αρθρον 6.

Διὰ τὰ ἀπογραφητηρία καὶ οὐρητηρία ὑπάρχει εἰδικὴ ἀποθήκη μέσατος πρὸς πλύσιν κύτων, ητοις δέσιν νὰ γίνηται ἀπαξ τούλαχιστον τῆς ἡμέρας.

Τὸ διάπεδον κύτων καὶ τὸ πρὸς αὐτὸν μέρος τῶν τούχων εἰς ὑψος ἐνὸς μέτρου πρέπει νὰ εἶναι κατεσκευασμένον ἐξ ὑλικῶν ἀδιαπότιστων καὶ οἱ τοῖχοι νὰ εἶναι ἐπικεχρισμένοι δι' ἀμυνοκονιάματος χρώματος ὑνοικτοῦ.

Οἱ ιδιοκτῆται η διεύθυνοντες βιομηχανικάς ἡ ἐμπορικάς ἐπιχειρήσεις ἡ ἐργασίας ὑποχρεούνται νὰ γορηγῶσιν εἰς τοὺς ἡνταύλους ἐργάτας ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἀνάλογα χρονικὰ διαστήματα κατὰ τὰς διόρις τῆς ἐργασίας διὰ τὰς φυσικὰς κύτων ἀνάγκας.

"Αρθρον 7.

Οἱ ἐν ἕκαστῳ διαμερίσματι ἐργασίας ἀπαγολούμενοι ἐργάται καὶ ὑπάλληλοι πρέπει νὰ εἶναι τόσοι, ὥστε νὰ ἀναλογοῦν εἰς ἕκαστον ὀκτὼ κυβικὰ μέτρα ἀέρος, τὸ δὲ ἐλάχιστον ὑψος τῆς ὑφασμάτος δρίζεται εἰς 2.50 μέτρα.

Προκειμένου περὶ ἐργοστασίων κινουμένων διὰ μηχανικῆς δυνάμεως καὶ ἐγκατεστημένων εἰς ιδιόκτητα τῆς ἐπιχειρήσεως κτίρια, η διάταξις περὶ θύλους τῆς δροφῆς θέλει ισχύει διὰ τὰς εἰς τὸ μέλλον ιδρυθεόμενα ἐργοστάσια, ἐφ' ὅσον οἱ ὑφιστάμενοι δροι ἐγκαταστάσεως τῶν ἡδη ὑπαρχόντων καθιστῶσι τὴν διάπεδην τάρα τῆς τρόπου τῆς ἐργασίας διὰ τὰς φυσικὰς κύτων ἀνάγκας.

Εἰς διάμερίσματα ἐργασίας διὰ τὸ διάπεδον εύρισκεται εἰς βάθος πλέον τοῦ 1.50 μέτρων ὑπὸ τὸ ἔδαφος ώς καὶ εἰς γημικὰ ἐργοστάσια η ἐργαστήρια, η ἀναλογία ἀέρος εἰς ἕκαστον ἐργάτην δρίζεται εἰς 2.50 μέτρων.

Εἰς διάμερίσματα ἐργασίας διὰ τὸ διάπεδον εύρισκεται εἰς βάθος πλέον τοῦ 1.50 μέτρων πλέον τὸ ἔδαφος ώς καὶ εἰς γημικὰ ἐργοστάσια η ἐργαστήρια, η ἀναλογία ἀέρος εἰς ἕκαστον ἐργάτην δρίζεται εἰς δέκα κυβικὰ μέτρα.

"Αρθρον 8.

Κατὰ τὴν πρώτην τριετίαν καὶ διὰ τὰς ἡδη λειτουργούντα ἐργοστάσια η ἐργαστήρια η ἐμπορικὰ καταστήματα, αἱ εἰς τὸ προηγούμενον δρόθρον ἀναλογίαι ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος δύνανται νὰ περιορισθοῦν εἰς 5 κυβικὰ μέτρα μὲν διὰ τὰς θυμήθη διαμερίσματα, δὲ διὰ τὰς γημικὰ ἐργοστάσια η ἐργαστήρια καὶ τὰ διάμερίσματα πλέον τὸ διάπεδον εύρισκεται πλέον τοῦ 1.50 μ. ὑπὸ τὸ ἔδαφος.

"Αρθρον 9.

Τὰ διάμερίσματα τῆς ἐργασίας ἀερίζονται ἐπαρκῶς καὶ πρὸς τὴν σκοπὸν τοῦτον ἔχουν ἐπαρκῆ ἀριθμὸν παραθύρων η ἀνοιγμάτων ἀγαλόγους μεγέθους. διναμικένων νὰ ἀνοιγωσι, καὶ κλείσιν καὶ βούλησιν. Οἱ ἀστρισμὸι πρέπει νὰ εἶναι ἐπαρκῆ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποφεύγονται ὑπερβολικὴ θύλωσις τῆς θερμοκρασίας.

Μετὰ τετραετίαν ἀπὸ τῆς δημοσίευσεως τοῦ παρόντος Β. διάγματος ἀπογραφεύνεται πάσα βιομηχανικὴ ἡ βιοτεχνικὴ ἐργα-

καὶ ὑπόκειται πάντοτε εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἢ Ἐπόπτου Ἐργασίας.

"Ἐξοδοι."

"Ἀρθρον 20.

Εἰς ἐργαστήρια, γραφεῖα, ἐμπορικὰ ἢ ἄλλα καταστήματα καὶ ἀποθήκας, δόπου γίνεται χειρισμὸς ἢ χρῆσις εὐφάκτηντος ὑλῶν, ἢ διαιρένονται πλέον τῶν 20 ἐργατῶν, οἱ θύραι ἀνοίγουσιν ἐκ τῶν ἕσω πρὸς τὰ ἕξω, διδομένης ἔξέδου εἴτε πρὸς τὸν διαδρόμους, ἡμιτιοφυλάκια, κλίμακας, εἴτε πρὸς τὰ ἕξω τῆς οἰκοδομῆς.

Αἱ ἔξοδοι εἰναι ἐπαρκεῖς κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντας τὴν ἐν περιπτώσει κινδύνου ταχεῖσιν κένωσιν τῶν διαιρεισμάτων τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ δόλου κτιρίου τῆς ἐπιχειρίσεως. Εἶναι δὲ πάντοτε ἐλεύθεροι καὶ δὲν παρεντίθενται ἐμπορεύματα ἢ οἰαστήποτε ἀντικείμενα δυσχαρένοντα τὴν ἐλεύθεραν ἔξοδον. Ἔντις ἐργαστήριοις, ἀποθήκαις, ἢ γραφείοις, δόπου γίνεται χειρισμὸς εὐφλέκτων ὑλῶν, οἱ ἐργάται δὲν τοποθετοῦνται εἰς θέσιν ἀπέχουσαν πλέον τῶν 10 μέτρων τῆς ἔξέδου.

Εἰς ἐπιχειρήσεις, δόπου ἀπασχολοῦνται πολλὰ πρόσωπα, εὐαγγάγωστοι ἐπιγραφαὶ δεικνύουσι τὴν ταχυτέραν ἔξέδον.

Αἱ θύραι καὶ μὴ γρηγορεούμεναι διὰ τὴν ἔξοδον συγκρίθωσι ἀλλὰ μόνον ἐν περιπτώσεις ἀνάγκης, ἀνοίγουσι εὐκόλως ἐκ τῶν ἕσω πρὸς τὰ ἕξω, σημειούνται δὲ δὶς ἐναντιγράφων ἀφλέκτων δός ἔξοδος ἀνάγκης.

Εἰς ἐργαστήρια, ἀποθήκας ἢ γραφεῖα δόπου γίνεται χειρισμὸς εὐφλέκτων ὑλῶν, ἐὰν τὰ παράθυρα φράστωνται διὰ κιγκλίδων, πρέπει γὰρ ἀνοίγωσιν αὔταις εὐκόλως ἐκ τῶν ἕσω πρὸς τὰ ἕξω.

Κλίμακες.

"Ἀρθρον 21.

Αἱ κλίμακες αἱ ἔξυπηρετοῦσαι τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου τῆς ἐργασίας κατασκευάζονται στερεῶς ἐξ ὑλικοῦ ἀφλέκτου, ἢ ἐκ ἔλου προστατευούμενου διὸ ἐπενδύσεως ἀφλέκτου.

Ἡ διάταξις αὕτη ἀφορᾷ τὰς ἀποκλειστικῶς διὸ ἐργοστάσια, ἐργαστήρια ἢ ἐμπορικὰ καταστήματα χρησιμοποιούμενας οἰκοδομὰς καὶ ισγένει μετὰ τριετίαν.

Οἱ ἀριθμὸς καὶ τὸ πλάτος τῶν κλίμακων, διόδων καὶ διαδρόμων δέοντας νὰ εἰναι ἐπαρκῆ διὰ τὴν ἅμεσον ἐκκένωσιν ὅλων τῶν διαιρεισμάτων τῆς ἐργασίας.

Αἱ δίοδοι καὶ οἱ διάδρομοι δέοντας νὰ μένωσιν ἐλεύθεροι καὶ γὰρ μὴ δυσκολεύηται ἢ ἐλεύθερα κυκλοφορία διὰ τὴν τοποθετήσεως οἰωνήδηποτε ἀντικειμένων.

Εἰς ἐργοστάσια ἔγοντα δύο τούλαχιστον ὁρόφους ἐπιβάλλεται ἢ κατασκευὴ ἀναλόγων ἔξωτερικῶν ἀφλέκτων κλίμακων, χρησιμοποιούμενων μόνον ἐν περιπτώσει πυρκαϊῶν ἢ ἄλλης ἐπειγόντης ἀνάγκης πρὸς τὰς δόποις φέρουσιν εἰδικαὶ ἔξοδοι.

Φωτισμὸς καὶ πρόληψις πυρκαϊῶν.

"Ἀρθρον 22.

Εἰς πᾶν ἐργαστήριον, ἐμπορικὸν ἢ ἄλλο κατάστημα, διόδους ἢ κλίμακας αὐτῶν, δέοντας νὰ ὑπάρχῃ ἐπαρκῆς φυσικὸς ἢ τεχνικὸς φωτισμός.

Τὰ φωτιστικὰ ἢ ἄλλα ἔχοντα φλόγα μηχανήματα ἢ ἔγκαταστάσεις θερμόνεσσις, εὑρίσκονται εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν ἀπὸ πυντός ἀντικειμένου δυναμένου νὰ ἀναφλεγῇ, τοποθετοῦνται δὲ εἰς τρόπον ὅστε νὰ μὴ βλάπτουν τὴν δραστικὴν ἕσω ἐργαζομένων.

Ἡ Ἐπιθεωρητὸς τῆς Ἐργασίας δύναται γὰρ ἐπιβάλλειν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τὴν τοποθετητιν δίσκων ἐξ ἀφλέκτου ὑλῆς ἐπὶ τῆς ὁροφῆς ἢ τῶν τοίχων πρὸς προφύλαξιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς φλογῆς.

Αἱ κινηταὶ φωτιστικαὶ λυχνίαι δέοντας νὰ ἔχωσι βάσιν στερεάν. Φωτιστικαὶ λυχνίαι, κινηταὶ ἢ μή, φέρουσιν ἐν ἀνάγκῃ ὑελοτιλῆνα ἢ σφειραν ὑαλίνην, ἢ περὶ τὴν φλόγα δίκυτον μεταλλικόν, δύστε νὰ ἐμποδίζηται ἢ ἐπαφὴ τῆς φλογῆς πρὸς τὰς εὐφλέκτους ὕλας.

"Ἀρθρον 23.

Εἰς ἐργοστάσια, δόπου ἔνεκα τοῦ εἰδούς τῆς ἐργασίας γίνονται ἔξατμήσεις εὐφλέκτων ἀσρίων, π. χ. τὰ ἐργοστάσια κατασκευῆς θειεύγου ἄνθρακος, οἰνοπνευματοποιεῖα, ἐργοστάσια

φωταερίσι, ἀνθρακούχου ἀσθετιστίου κλπ. καὶ τὰ ἐργοστάσια κατασκευῆς ἐκμηρητικῶν ὑλῶν, ἐπιβάλλεται ὃ δι' ἡλεκτρικοῦ φωτὸς φωτισμός.

Εἰς καταστήματα, δόπου γίνεται χρῆσις ἡλεκτρικοῦ φεύγαστος, οἱ διευθυνταὶ τῆς ἐργασίας συμμορφούνται πρὸς τὰς περὶ ἡλεκτρικῶν ἔγκαταστάσεων εἰδικὰς διατάξεις.

"Ἀρθρον 24.

Οἱ ἴδιοκτῆται καὶ οἱ διευθυνταὶ ἐπιχειρήσεως ἀπασχολούμενοι πλέον τῶν 50 ἐργατῶν ἀδιαφόρως φύλου καὶ ἡλικίας, λαριδάνοις: τὰ κατάληγα μέτρα ὡστε πᾶσα ἔναρξις πυρκαϊᾶς νὰ δύναται νὰ καταπολεμήσῃται ἀποτελεσματικῶς.

'Οδηγίαι τοιχοκολλημάναι: ἐν ἑκάστῳ διαιρείσματι ἐργασίας δεικνύουσι τὰ ὑλικὰ καὶ τὰ μέσα τῆς σθέσεως τὰ ὅποια πρέπει γὰρ εἰναι: πρόχειρα, καὶ τὸν τρόπον τοῦ χειρισμοῦ αὐτῶν. Τὰ ὑλικὰ ταῦτα τηροῦνται πάντοτε ἐν καλῇ καταστάσει.

Γενικαὶ διατάξεις.

"Ἀρθρον 25.

Οἱ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν εἰς ωρισμένας ἐπιχειρήσεις τοιχοκόλλημα διατάξεων τοῦ παρόντος Β. διατάγματος.

"Ἀρθρον 26.

Οἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ πρώτῳ τοῦ ἐκτελουμένου νόμου ἀναφερόμενοι ὀφεῖλον, ἀμαὶ ως συμβῆ ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐργασίας δυστύχημα εἰς τι τῶν ἐργαζομένων προσώπων, νὰ εἰδοποιήσουν ἄνεῳλῆς καὶ διὰ τοῦ ταχυτέρου μέσου τὴν πλησιεστέραν Ἀστυνομικὴν Διεύθυνσιν ἢ Ὑποδιεύθυνσιν. Αὗτη ὀφεῖλει γὰρ σπεύση ἐπὶ τόπου καὶ ἔξακριβώσῃ τὰ αἴτια καὶ τὸ μέγεθος τοῦ ἀτύχηματος, ἀνακρίνοντα καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς παρευρισκομένους ἐργάτας, συγχρόνως δὲ γὰρ γνωρίσῃ τηλεγραφικῶς τὸ ἀτύχημα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὑποδάλλουσα κατόπιν εἰς τοῦτο πλήρη ἔκθεσιν. Ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτη δέον γὰρ ἀναφέρηται ἡ ὥμερος καὶ ὥρα ἀκριβῶς καθ' ἣν συνέθη τὸ ἀτύχημα, τὸ ὄνομα τοῦ ἐργάτου, ἡ ἡλικία του, τὸ ὄνομα τοῦ ἐργοδότου, τὸ εἶδος τῆς ἐπιχειρήσεως, ώς καὶ τὰ αἴτια ἀτίνα προκάλεσαν τὸ δυστύχημα, ἰδιαιτέρως δὲ ἀν τὸ προκαλέσαν τυγχόν τὸ ἀτύχημα μηχανῆμα ἢ τὸ ἀπροφύλακτον.

"Ἀρθρον 27.

Ἐὰν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τινὸς τῶν διὰ τοῦ διατάγματος τούτου ἐπιβαλλομένων ὑποχρέωσεων ἀπαιτηται, ώς ἐκ τῆς φύσεως των εὐλογός τις προθεσμία, δύναται αὕτη γὰρ χορηγηθῆ κατὰ τὴν κρίσιν τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Ἐργασίας ἐγγράφως καὶ ἡτοιλογημένως.

"Ἀρθρον 28.

Οἱ Ἐπιθεωρητοὶ Ἐργασίας δύναται γὰρ ὑποδεικνύωσιν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐπιβάλλωσι: τὴν λῆψιν καὶ ἄλλων προσυλλακτικῶν μέτρων, πλὴν τῶν διὰ τοῦ παρόντος διατάγματος ὄριζομένων, ἐὰν ταῦτα εἴναι ἀναγκαῖα διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐκτελουμένου νόμου ἐπιδιωκομένην ἀσφάλειαν τῶν ἐργατῶν.

"Ἀρθρον 29.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Β. διατάγματος ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰ μεταλλουργεῖα, ἐφ' ὃσον ἡ φύσις τῆς λειτουργίας αὐτῶν τὸ ἐπιτρέπει, ώς ἐπίσης εἰς τὰ μηχανουργεῖα αὐτῶν καὶ εἰς τὰ ἐργοστάσια καὶ μηχανουργεῖα τῶν σιδηροδρομικῶν καὶ τροχιοδρομικῶν ἐπιχειρήσεων, δὲν ἐφαρμόζονται δὲ εἰς τὰ μεταλλεῖα, τοὺς σιδηροδρόμους καὶ τροχιοδρόμους.

"Ἀρθρον 30.

Πᾶσα παράδοσις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Β. διατάγματος καὶ τῶν ἐκδιθησμένων δυνάμει τούτου κανονισμῶν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων. 3 καὶ 4 τοῦ νόμου Γραμμῆς τῆς 19 Νοεμβρίου 1911.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἀπριλίου 1913.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Οἱ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας
ΑΝΑΡ. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ